

USKONNOLLISEN KENTÄN KARTOITUS

Väinö Hotti

Uskonto on pop

Tänään uskonto ei ole ”marginaali-ilmiö”. Se peittää maan kuten ”vedet peittävät meren”.

Suomi on USKONTOJEN LUVATTU MAA. Meiltä löytyy: RADIO DEI, TV7, RADIO PATMOS jne.

Muutosuskonto

Uskontojen kirjo on valtava. Japanissa on 8 miljoonaa jumalaa. Voidaan jopa sanoa, että jokaisella aikamme ihmisellä on ”oma jumalansa”. Ehkä tämä kuuluu luonnollisena osana individualistiseen aikaan.

Paluu pakanuuteen

”Mutta Paavalin odottaessa heitä Ateenassa hänen henkensä hänessä kiivastui, kun hän näki, että kaupunki oli **täynnä epäjumalankuvia**” (Apt.17:16).

Onko meillä tänään ”paavaleita”, joiden henki kiivastuu, kun kuljetaan ”epäjumalaviidakossa”? Vai olemmeko me kaiken tämän epäjumalanpalvelun keskellä ”kuin kotonamme”? Ehkä epäjumaliin on sopeuduttu luonnollisena osana monikulttuurista meininkiä? Papit toimivat populistisina ”seremoniamestareina”.

Kenen syy?

”Kun Mooses näki, että kansa oli kurittomuuden vallassa, koska **Aaron oli päästänyt heidät kurittomuuden valtaan, vahingoniloksi heidän vihollisillensa**” (2. Moos.32:25).

Teologit ja papit ovat syyllisiä – ja nimenomaan KANSANKIRKON PAPIT! He ovat päävastuussa kansan moraalisesta ja uskonnollisesta alennustilasta! Heillä on ohjat ja langat käsissään. On selvää, että teologit joutuvat aikojen lopussa tilille, kuinka he ovat vastuullisen hommansa hoitaneet. Toisaalta HERRAN KANSALLA on myös nykyisestä jumalattomasta meiningistä oma vastuunsa!

Opillinen valvonta

Kirkko ei ole lainkaan huolehtinut opillisuuden valvonnasta. Kirkon oppi on laskettu ”kellumaan”. Luterilainen kirkko on luopunut raamattuuskollisuudesta kumartuen paavin ja liberaaliteologian edessä!

Kansankirkko on realisoitunut kansan komentoon

Kirkko on ”kaapattu” kansan toimesta; **kansa on ottanut omansa**. Kansa on vallannut kirkon ”pala palata”. Uskovien rooliksi on jäänyt surkea: *”Viesie, minä vikisen!”*

Psykokirkko

Psykologia on vallannut kirkossa ja muissakin hengellisissä yhteisöissä tilaa. Tämän liittyy kaikenlainen tunnelmallinen (sentimentaalin) puuhastelu. Täten on jouduttu ”sivuraiteille”. Kirkko on kadottanut sanomansa ja identiteettinsä; se on lähtenyt **yhteiskunnallisille laitumille** ulvomaan yhdessä ”susien kanssa”. Nimenomaan nuorten ja naisten puolella tähän liittyy saumattomasti kevyt musiikki; tässä luisutaan helposti ”viihteen” sektorille.

Sosiaalinen evankeliumi

Tässä on kyseessä ”korvausevankeliumi”, joka on vallannut alaa mm. Patmoksessa. Sitä markkinoidaan ”kahden käden evankeliumina”. Samanaikaisesti on saanut tilaa myös ”positiivinen evankeliumi”, halpa armo. Tämä kaikki on tapahtunut raamatullisen parannussaarnan kustannuksella! Toisaalta tämä kielii ”populismista”.

(nettikuva)

LASSE MARJOKORPI

”Ihmisten huolien ja vaikeuksien hälventäminen ei ole mitenkään erityisesti kristillinen tehtävä. Joka sellaiseen ryhtyy, tietäköön ja tiedostakoon sen, mitä saksalainen teologi **Hans Asmussen** sanoi kerran jollekin papille: ”Tämä ihminen odottaa sinulta sellaista, millä ei ole mitään tekemistä sinun pappiskutsumuksesi kanssa.” **Epäuskoiselle ihmiselle kirkolla ei kirkkona pitäisi olla Jumalan lain julistamisen ohella muuta annettavaa kuin kehoitus kääntymiseen ja Jumalan armon omistamiseen” (Marjokorpi, Kirkon kuoleman sairaus, s.29).**

OSMO TIILILÄ – KIRKON PASUUNA

(nettikuva)

OSMO TIILILÄ

3.3.1904 – 16.12.1972

*”Koska se (kirkko) ei ole, kuten Rooma opettaa omastaan, **sine macula et ruca**, sen on alati tarkistettava kulkutietään: **ecclesia semper reformanda est**” (Osmo Tiililä. Kristilliset kirkot ja muut yhteisöt. s.262).*

*”Hän (Tiililä) puhui siitä, kuinka uudestisyntymätön ei voi ymmärtää **Kristuksen sovitusyötä, vaan koko sovitusoppi on sellaiselle ihmiselle ”hullutusta”**. Tiililän mukaan pelkkä inhimillinen viisaus ei riitä jumalallisten totuuksien käsittelemisessä, vaan **tarvitaan Pyhä Henki, jotta Raamattua voi ymmärtää oikein**. Tiililä arvosteli ns. koko maailman autuuden oppia ja **suuntasi näin kritiikin evankelisen liikkeen opetusta vastaan**. Tiililän mukaan sovituksessa ei ole kysymys vain ihmisen aseman muutoksesta, ei vain Jumalan ja ihmisen välisestä suhteesta, vaan myös **ihmisessä itsessään tapahtuvasta muutoksesta**. Sovitus sisältää Tiililän mukaan enemmän kuin vain syyllisyyden poistamisen” (Timo Junkkaala, Osmo Tiililä – Protestantti, s.272).*

*”Tiililän mukaan **liturginen liike** oli noussut pyrkimyksestä vastata siihen ongelmaan, kun kirkko menettää otettaan ihmisiin. Liikkeen antamaa vastausta hän ei pitänyt oikeana, kun lääkkeeksi tarjottiin juhlallisuutta. **”Hiljaiset messut`, puvut ja prameus viittaavat enemmän sinne, mistä neljäsataa vuotta sitten vapauduttiin, kuin sinne, missä uskonpuhdistuksen perinnöstä elävien nyt pitäisi olla**” (emt.s.358).*

*”Marraskuussa 1948 Tiililä kirjoitti Evankeliumiyhdistyksen johtokunnalle kirjeen, jonka mukaan **Saarisalo** oli evankelisten pappien kokouksessa sanonut, että **teologinen tiedekunta on avoin portti helvettiin**” (375).*

*”Pohtiessaan **herännäisyyden ja evankelisuuden eroa** Tiililä totesi Paavo Ruotsalaisen opettaneen, että jos ihminen ilman sisäistä armontuntoa luottaa sanassa oleviin lupauksiin ja ikään kuin pakottautuu varmuuteen, **se on "sanan päälle krossaamista" ja "uskon ryöstämistä"**...Kristitty voi vilaukselta todeta omistavansa, kaikki muu on ikävöintiä” (390).*

*”**Evangelisen liikkeen erehdyksenä** Tiililä piti opetusta koko maailman autuudesta eli yleisestä vanhurskauttamisesta. Teologisesti kyseessä oli sovituksen ja vanhurskauttamisen samastaminen. Tiililän mukaan yhteys muiden kanssa oli mahdollista **vasta kun evankeliset tekevät erehdyksestään parannuksen**” (391).*

*”Tiililän mukaan evangelisen ja katolisen teologian normatiivisuus poikkesivat toisistaan siinä, että **evankelinen perustaa normatiivisuuden evankeliumiin ja katolinen kirkkoon**” (418).*

”Tiililä oli huolissaan siitä, että papit eivät olleet valmistautuneet puolustamaan kristinuskkoa” (448).

*”**Niinivaara** väitti, että Lutherin ajatus, jonka mukaan elämän tarkoitus sisältyy lähimmäisen palvelemiseen, oli kadonnut. **"Kun lähimmäinen on keskuksena, on Kristus keskuksena"**, julisti Niinivaara” (457).*

*”Tiililän mielestä Niinivaaran kirjasta iloitsivat ne, joiden mielestä kirkon olisi kokonaan jätettävä **"höpinät sielun pelastuksesta"** ja **keskityttävä vain sellaiseen sosiaalisuuteen, mitä tämä maailma ymmärtää**” (464).*

*”Teitä **ei kutsuta julistamaan**, että tämä maallinen elämä nykyisessä syntisessä menossaan olisi Jumalan tahdon täyttämistä ja että ihmiset voivat rauhoittaa mielensä sillä, että Jumala vaikuttaa kaikessa. **Teidät kutsutaan Jumalan aseina huutamaan herätystä synnissä nukkuville**” (468).*

*”Kun **Helsingin Kirkkosanomissa** on mainittu, että halutaan auttaa ihmisiä, **mutta ei käännyttää**, Tiililä kysyi, eikö kirkko enää halua, että ihmiset kääntyisivät, tekisivät parannuksen ja uskoisivat Jeesukseen” (485).*

”Vanhojen hartauskirjojen lukeminen oli lisännyt Tiililän kauhistumista. Noiden kirjojen sanomaan verrattuna uusi julistus osoittautui **valistusajan humanismiksi ja maailmanparannusohjelmaksi**” (485).

”Yhteenvetona pyhityksestä Tiililä totesi, että Uusi testamentti puhuu enemmän ja rohkeammin pyhityksestä kuin luterilaisuudessa yleensä tapahtuu. Paavali ei Tiililän mukaan esitä uskovan elämää ”lohdutetuksi syntikurjuudeksi” vaan **voitokkaaksi Kristuksessa olemiseksi**” (808-509).

”Tiililä **teki jyrkän eron Kristuksen seurakunnan ja laitoskirkon välillä**. Kristuksen seurakunnasta Tiililä käytti kreikankielistä nimitystä **ekklesia**. Tähän todelliseen seurakuntaan eli Kristuksen ruumiiseen kuuluvat **vain ne, jotka uskovat**. Tiililä vastusti näkemystä, että kaikkia kastettuja pidettäisiin ekklesian jäseninä. Kastettujen joukossa oli hänen mukaansa paljon hengellisesti kuolleita. Tiililän mukaan on kummallista, että teologit saattoivat kirkkokäsityksessä edustaa näkemyksiä, jotka hänen mukaansa olivat ilmeisessä ristiriidassa Jumalan sanan kanssa. Tiililän kirkkokäsityksessä oli tapahtunut muuttumista. Jo Teinien teologiassa Tiililä oli alkanut puhua ekklesiasta kirkon sijasta. **Systemaattisessa teologiassa hän teki entistä jyrkemmän eron laitoskirkon ja ekklesian eli Kristuksen seurakunnan välillä**” (509).

”Tiililän huoli kirkon tilasta ei hellittänyt 1950-luvun loppupuolellakaan. Yksi erityinen murheen aihe oli huonot saarnat. **Papit saattoivat julistaa mitä tahansa ilman että kukaan puuttui asiaan**” (546).

”Tiililä vetosi kirkon johtoon ja sanoi, että jos se ei ala valvoa julistusta, **ajaudutaan kaaokseen**. Tiililä muistutti, että papit ovat Jumalan sanan palvelijoita, eivät sen herroja” (546).

”Tiililä korosti, että vain ne, jotka elävät Pyhän Hengen yhteydessä, ovat Kristuksen kirkon eli **eklesian** jäseniä. Näkemyksensä tueksi Tiililä lainasi **Lutheria ja Melanchthonia**. Se, ettei pyhien yhteisön rajoja voida maailmassa vetää näkyviin, ei Tiililän mukaan hämää sitä tosiasiaa, että **tietyt ihmiset kuuluvat tuohon pyhien yhteyteen ja toiset eivät**” (555).

"Tiililän mukaan kirkko ei ollut olemassa etiikan tähden, vaan sen tähden, "että täällä kuollaan". "Se on olemassa sen tähden, että Jumala saattaa jokaisen ihmisen kuoleman jälkeen tuomiolle" (604).

"Tiililä arvosteli roomalaiskatolista näkemystä "puolitaikauskoisesta" sakramenttikäsityksestä, jossa pyhien toimitusten katsottiin vaikuttavan pelkkinä toimituksina ilman uskoa, ja synergismistä, jossa Jumala ja ihminen toimivat yhteistyössä ihmisen pelastumiseksi. Hän otti esiin myös inkvisition ja jesuiittojen pimeimmät teot aina pärtylynyötä myöten, jolloin Ranskassa surmattiin kerettiläisinä 32 000 protestanttia" (693).

MARTTI LUTHER:
10.11.1483 – 18.2.1546
 (nettikuva)

1. JUMALA OMPI LINNAMME JA VAHVA TURVA AIVAN, ON MIEKKAMME JA KILPEMME AJALLA VAARAN, VAIVAN SE VANHA VAINOOJA, KAVALA, KAUHEA, ON KIIVAS KIUKKUINEN JA JULMA, HIRMUINEN. VAIN HERRA HÄNET VOITTA.

2. ON TURHA OMA VOIMAMME, VÄÄRYYDEN VALTAA VASTAAN. ME TURMAN VALLAT VOITAMME HERRASSA AINOASTAAN. HÄN, KRISTUS, KUNINGAS, ON VOITONRUHTINAS, LYÖ JOUKOT HELVETIN, NE TALLAA JALKOIHIN, JA VOITON MEILLE SAATTAA.

3. MAAILMA VAIKK` OIS TÄYNNÄNSÄ, PIMEYDEN ENKELEITÄ, PÄÄLLEMME SYÖSTEN PÄÄNÄNSÄ, HE EIVÄT VOITA MEITÄ. NE RAIVOTKOHOT VAAN, JA SYÖSKÖÖT KIUKKUAAN, NE SAANEHET JO ON HERRALTA TUOMION. YKS SANA HEIDÄT KAATAA.

4. SE SANA SEISOO VAHVANA, HE EI VOI SITÄ KESTÄÄ. KUN KANSSAMME ON JUMALA, KEN MEILTÄ VOITON ESTÄÄ. JOS VEIS HE HENKEMME, OSAMME, ONNEMME, NE HEIDÄN OLKOHON, VAAN MEIDÄN IÄT ON, JUMALAN VALTAKUNTA